

SIVISTYSPALVELUT 200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT

TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Talous- ja hallintopalvelut vastaavat toimialan päätöksen valmistelusta, operatiivisesta johtamisesta, toiminnasta ja taloudesta ja toimistopalveluista, joukkoliikennepalveluista sekä ICT-palvelujen järjestämisestä. Koko toimialan johdon tulokulmasta merkittävimmät palveluvastuut ovat koko toimialan palvelualueiden johtaminen kaupunkistrategian ja Lasten Forssa – kokonaisuuden mukaisesti sekä sidosryhmäyhteistyö.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Palvelutarpeiden muutosten arviointi	Työllisyyttä tukevien toimien/resurssien arviointi.	Ei vielä arvioitu.	Jarmo Pynnönen	Myöhässä
	Kilpailukykyisten ICT-palveluiden turvaaminen.	ICT-kilpailutuksen valmistelu.	Valmistelu aloitettu.	Jarmo Pynnönen	Työn alla
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Palvelutarpeiden muutosten arviointi.	Perusopetuksen kouluverkko selvityksen huomiointi päätöksenteossa.	Palveluverkkoselvitys kesken.	Jarmo Pynnönen	Myöhässä
Välittävän ja arvostavan johtamistoitinnan Forssa	Johtoryhmän työskentelyn kehittäminen.	Johtoryhmän kehittämissohjelman toteuttaminen.	Valmistelu aloitettu.	Jarmo Pynnönen	Työn alla
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Toimialan kokonaisvaltainen riskienhallinnan haltuunotto.	Riskit päivitetty ja prosessit kunnossa.	Etenee suunnitellusti.	Jarmo Pynnönen	Työn alla
Ekologinen järkivihreys	Joukkoliikenneyhteyksien parantaminen.	Seudullisen joukkoliikennesuunnitelman toteuttaminen	Seudullinen suunnittelu kilpailutettu ja suunnittelutyö aloitettu.	Jarmo Pynnönen	Työn alla
		Turku - Forssa -reitit toteuttaminen Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) kanssa.	Turku linja suunnittelussa tavoitteena aloittaa liikennöinti syksyllä 26.		

200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT	TA 2026 + muutos	Toteuma 31.3.2026	Toteuma-%	Ennuste 31.12.2026	Toteuma 31.3.2025
Tulot	311 688	5 157	1,7 %		7 916
Menot	-2 954 536	- 584 752	19,8 %		- 593 244
Netto	-2 642 848	- 579 595	21,9 %		- 585 328

Riskianalyysi, toteutuminen

Toimialan turvallisuustyötä ja turvallisuustyöryhmän toimintaa ollaan muuttamassa/kehittämässä

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen

Keskeinen tuottavuuden parantamiseksi tehtävä palveluverkkoselvitys on vielä kesken.

Henkilöstösuunnittelu ja siihen liittyvä eläköitymisen hyödyntäminen on hallinnassa.

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

Ei odotettavissa merkittäviä poikkeamia.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2026	Toteuma 31.3.	Toteuma-%
Henkilötyövuodet	12	3,32	27,7
Tilat m ²	40	40	100

210 PERUSOPETUS**TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Lakisääteisten perusopetuspalveluiden, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, koulujen kerhotoiminnan sekä ylikunnallisen erityisopetuksen järjestäminen.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Kouluverkkoselvityksen käytännön toimenpiteet.	1. Henkilökunnan sijoittelun määrittäminen ja 2. johtamisjärjestelmän suunnittelu.	1. Henkilökunnan sijoittuminen seuraava lukuvuotta ajatellen on suunniteltu yhdessä esihenkilöiden kanssa henkilöstöä kuullen. 2. Vieremän koulun osalta ensi lukuvuodeksi tehdään määräaikainen ratkaisu ja kouluverkkoselvityksen valmistuttua toimitaan sieltä tulleiden päätösten mukaisesti. Rekrytointi määräaikaiseen koulunjohtajan tehtävään on parhaillaan käynnissä.	Sari Valtonen	Ei aloitettu ☐
	Tuen uudistuksen toimeenpano.	1. Tuen resurssin jakaminen lain vaatimalla tavalla. 2. Oppimista tukevat opetusjärjestelyt ja henkilökunnan kouluttaminen sekä tukeminen. 3. Inklusioajattelun vahvistaminen henkilökuntaa ja rehtoristoa koulutamalla - yhdenvertainen ja hyväksyvä koulu yhteisö	1. Resurssin jakoa ensi lukuvuodeksi suunnitellaan parhaillaan. 2. Oppimista tukevien opetusjärjestelyjen sekä ensi lukuvuoden koulutustarpeiden suunnittelu on niin ikään parhaillaan käynnissä. 3. Yhdenvertainen ja hyväksyvä koulu yhteisö -hankkeen koulutukset ovat kevään aikana pyörineet koulunkäynninohjaajien koulutuksina. Lisäksi olemme mukana Tammelan vetämässä seutukun-	Sari Valtonen	Ei aloitettu ☐

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
			nallisessa hankehakemuksessa inklusion kehittämiseksi koko seutukunnalla.		

210 PERUSOPETUS	TA 2026 + muutos	Toteuma 31.3.2026	Toteuma- %	Ennuste 31.12.2026	Toteuma 31.3.2025
Tulot	1 583 704	280 146	17,7 %		368 805
Menot	-16 489 060	-3 932 598	23,8 %		-4 043 928
Netto	-14 905 356	-3 652 452	24,5 %		-3 675 123

Riskianalyysi, toteutuminen

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2026	Toteuma 31.3.	Toteuma-%
Oppilasmäärä	1201	1215	101,2
Muiden kuntien oppilasmäärät	40	43	107,5
Henkilötyövuodet	186	46,97	25,3
Tilat m ²	14200	14200	100

230 VAPAA-AIKAPALVELUT**TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT****TILIVELVOLLINEN** Sivistysjohtaja**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Palvelualueen kokonaisuuteen kuuluvat Vesihelmi, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut, museo sekä yleinen kulttuuritoiminta.

Vesihelmi ja liikuntapalvelut tukevat liikuntaharrastuksen aloittamista ja kannustavat terveelliseen elämäntapaan. Tavoitteena ovat hyvinvoivat ja toimintakykyiset kuntalaiset. Liikuntapalveluja tarjotaan kaiken ikäisille erityisryhmiä unohtamatta. Lisäksi tarjotaan monipuolisia tiloja ja puitteita kilpa- ja harraste-urheilulle, omaehtoiselle liikkumiselle ja virkistäytymiselle sekä matkailulle.

Nuorisopalvelut tekee nuorisotyötä, koulunuorisotyötä sekä etsivää nuorisotyötä. Nuorisopalvelut järjestää laadukkaita nuorisopalveluita iltaisin nuorisotilassa ja monipuolisesti koulujen loma-aikana. Kaikki järjestettävä toiminta on ennaltaehkäisevää ja toiminnassa noudatetaan vaatimusta, etteivät tilaisuuksiin osallistujat ole nauttineet alkoholia.

Palvelualue tuottaa museo-, kirjasto- ja tietopalveluita ja edistää alueensa eri ikäisten asukkaiden yhtäläisiä mahdollisuuksia tietoon ja yhteisen kulttuuriperinnön käyttöön. Kaupunkistrategian mukaiset laadukkaat palvelut tukevat perusopetusta, opiskelua, elinikäistä oppimista, elämänhallintaan tarvittavaa tiedonhankintaa, mielekästä vapaa-ajan käyttöä, yhteisöllisyyttä ja yhteisen kulttuurin syntymistä.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Yhdenvertaisen osallisuuden ja osallistumisen mahdollistaminen laadukkaissa vapaa-aikapalveluissa, joita tarjoavat kirjasto-, museo-, liikunta ja nuorisopalvelut sekä Vesihelmi. Tavoitteena tarjota monipuolisesti ja laadukkaita palveluita, jotka mahdollistavat hyvinvoinnin kaikenikäisille ja erilaisia kiinnostuksen kohteita omaaville kuntalaisille.	Vesihelmen peruskorjaus Nuorisopalvelujen koulunuorisotyö alakoulu -9 kehittäminen ja tilatyön uudistaminen. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman päivittäminen (osana hyvinvointikertomusta). Kulttuuripilotin toteuttaminen ja arvioinnin käynnistäminen. Museopalveluissa laadukkaiden palvelujen ja paikallisten ja kansainvälisten tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen. Kiertonäyttelyn valmistaminen ja markkinointi teollisen tekstiilin kokoelmasta Kouluille suunnattujen	Uusi liikunnanohjaaja aloittanut työnsä 2.2.2026. Liikunnanohjaaja vetänyt pari liikuntakertaa nuorisopalveluille ja ollut esittelemässä nuorten työttömien liikuntaneuvontaryhmää. Toteutunut 1-3/2026: Galleria Moletissa kolme näyttelyä, Textile Cross Borders -symposiumi Tampereella yhdessä Linköpingin yliopiston ja Vapriikin kanssa 20.3., Helmi-maaliskuu: hiihtoloman perheohjelma 2 vk:n ajan, 8 yleisöopastusta, 2 englanninkielistä opastusta, perhelauantait 2 krt. Kouluille suunnattujen oppimateriaalien saavutettavuutta ja toimivuutta	Ninni Parviainen	Ei aloitettu ☐

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
		oppimateriaalien saavutettavuutta ja toimivuutta parannetaan.	parannetaan.		
		Liikuntapalvelut: liikunnanohjauksen kehittäminen (uuden liikunnanohjaajan palkkaaminen).	Alkuvuodesta toteutunut kolme tekoa: Kojjärvelle luotu virtuaalinen Kehräämökierros ja Kojjärven 5-6-luokkalaisille viety Menneisyyttä tutkimassa- arkeologiatyöpaja, Lukion historia 3 tarpeisiin luotu Museo-visa.		
		Kirjastopalvelut: perustetaan monialainen lukutaitoa edistävä ryhmä.			
		Lisätään vuoden aikana palvelualueiden ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä ja järjestetään yhteisiä tapahtumia hyvinvoinnin edistämiseksi.	Kaksi uutta nuorisotyöntekijää on rekrytty maaliskuun lopussa ja koulu nuorisotyön neuvottelut aloitettu alakouluille. Kuutamon tilaremontti miltei valmis.		
		Indikaattori: vuosittain toistuva asiakastytyväisyyskysely.	Kulttuuripalveluilla työkentelee 60 prosenttisesti kulttuurikoordinaattori ja kulttuurikumppanuuden toimintaedellytykset hyväksyttiin lautakunnassa,		

230 VAPAA-AIKAPALVELUT	TA 2026 + muutos	Toteuma 31.3.2026	Toteuma- %	Ennuste 31.12.2026	Toteuma 31.3.2025
Tulot	911 150	150 327	16,5 %		502 618
Menot	-6 026 269	-1 070 466	17,8 %		-1 561 687
Netto	-5 115 119	- 920 139	18,0 %		-1 059 069

Riskianalyysi, toteutuminen

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2026	Toteuma 31.3.	Toteuma-%
Nuorisopalveluiden käynnit	23 000	5801	25,2%
Kirjastokäynnit	105 000	29654	28,2%

Tunnusluvut	TA 2026	Toteuma 31.3.	Toteuma-%
Museokäynnit	11 000	1541	14%
Jäähallin harrastajamäärät (ei katsojat tms)	27 000	9892 kävijää ja 623,25 h	36,6
Harjoitushallin harrastajamäärät (ei katsojat tms)	22 000	7942 kävijää ja 568,75 h	36,1
Feeniksin kävijämäärä illat ja viikonloput	26 000	11773 kävijää, 479,5 h	45,3
Vesihelmen kokonaiskävijämäärä * sis. kaikki ohjatut ryhmäliikuntatunnit	60 000	0	
Henkilötyövuodet	43,20	8,49	19,7
Tilat m ²	21360	21360	

240 TAIDE- JA KOULUTUSKESKUS ELLI**TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT****TILIVELVOLLINEN** Rehtori**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Korkeatasoisen lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tarjoaminen Forssan yhteislyseossa (lukio), Lounais-Hämeen musiikkiopistossa, Forssan kuvataidekouluissa ja Wahren-opistossa (kansalaisopisto).

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
Taloudellinen järjivihreys	Olemassa olevien resurssien hyödyntäminen ja kierrätysmateriaalien laaja käyttö.	Oppilaitosyhteistyön kautta resurssien hyvä käyttö, kestävän kehityksen opettaminen ja toteuttaminen.	Kestävän kehityksen mukaista toimintaa on kehitetty, mm. hankerahojen avulla.	Simo Veistola	Ei aloitettu ☐
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Taide- ja koulutuskeskus Elli pystyy tarjoamaan uudenlaista, eri kohderyhmille tarjottavaa laadukasta opetusta.	Yhteistyöprojektit.	Uusia erilaisia opintokokonaisuuksia on luotu (mm. visuaalisten taiteiden taiteen perusopetus, Turkka Malin muistokonsertti).	Simo Veistola	Ei aloitettu ☐
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Laadukkaan ja monipuolisen opetuksen tarjoaminen.	Oppilaitosyhteistyö, laadukkaat hankkeet.	Mm. kuvataidekoulun etäopetusmateriaali-hanke, Wahren-opiston kestävän tulevaisuuden hanke.	Simo Veistola	Ei aloitettu ☐

240 TAIDE- JA KOULUTUSKESKUS ELLI	TA 2026 + muutos	Toteuma 31.3.2026	Toteuma-%	Ennuste 31.12.2026	Toteuma 31.3.2025
Tulot	1 286 200	189 139	14,7 %	1 280 000	198 357
Menot	-5 809 206	-1 373 197	23,6 %	- 5 809 206	-1 327 955
Netto	-4 523 006	-1 184 058	26,2 %	-4 529 206	-1 129 598

Riskianalyysi, toteutuminen

Riskit kohdistuvat syksyyn (opiskelijakato), eivät liene toteutumassa

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2026	Toteuma 31.3.	Toteuma-%
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	1 800	1600	88 %
Kuvataidekoulun opiskelijamäärä	300	260	87 %
Lukion opiskelijamäärä	435	417	95 %
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	430	431	100 %
Kansalaisopiston taiteen perusopetustunnit	800	396	49 %
Kansalaisopiston opetustunnit yhteensä	4 400	2218	50 %
Lukion opetustunnit	17 500	5928	34 %
Musiikkiopiston opetustunnit (sis. myös avoimen opetuksen)	13 730	4004	29 %
Kuvataidekoulun opetustunnit	2 550	720	28 %
Henkilötyövuodet	58	15,98	27,6
Tilat m ²	8 428	8428	100 %

250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT**TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT****TILIVELVOLLINEN** Varhaiskasvatus- ja perusopetuspäällikkö**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa lakisääteisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä sellaisin toimintamuodoin ja laajuuksin, kuin Forssassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelualue vastaa myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukemisesta.

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat forssalaisten lasten kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja edelleen kehittäminen tähtää kokonaisuudessaan kaupunkistrategian mukaisesti järkivihreän ja lapsiystävällisen kaupungin toteuttamiseen sekä alle kouluikäisten lasten kokonaisuhyvinvoinnin edistämiseen

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Liikuntakasvatuksen lisääminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	<ul style="list-style-type: none"> Aloitetaan Liikkuva varhaiskasvatus ohjelma Tehdään nykytilan arviointi jokaisessa ryhmässä 	Nykytilan arvioinnit käynnistetty kaikissa yksiköissä.	Sari Valtonen	Ei aloitettu ☐
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Kielitietoisuuden vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	<ul style="list-style-type: none"> Jokaisessa ryhmässä luetaan vähintään kaksi kirjaa viikossa vuorovaikutteisesti monipuoliset tekstit huomioiden. (Valssi) Ryhmissä sadutetaan lapsia vähintään kaksi kertaa toimintavuoden aikana, kuvatuki tarpeen mukaan apuna. (Valssi) Kielipeda - kielitietoisien 	<ul style="list-style-type: none"> Lukemisessa ei vielä ihan kaikissa ryhmissä ole saatutettu kaksi kertaa viikossa tavoitetta, mutta jokaisessa ryhmässä luetaan viikoittain. Sadutuksia on toteutettu vähintään yksi/ryhmä. Kielipedan arviointi on suunnittelu- vaiheessa. 	Sari Valtonen	Ei aloitettu ☐

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet	Toteuma 31.3.	Vastuu	Tila
---------------------	---------	--------------	---------------	--------	------

oppimisympäristön arviointi

250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT	TA 2026 + muutos	Toteuma 31.3.2026	Toteuma- %	Ennuste 31.12.2026	Toteuma 31.3.2025
Tulot	407 000	132 845	32,6 %		168 536
Menot	-9 520 095	-2 090 784	22,0 %		-2 250 965
Netto	-9 113 095	-1 957 939	21,5 %		-2 082 429

Riskianalyysi, toteutuminen

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi, toteutuminen

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2026	Toteuma 31.3.	Toteuma-%
0-6 -vuotiaiden ikäluokka (lkm)	596*)	674	113
1-6 -vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen (%)	80	87	109
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä			
1-2 -vuotiaat	98	111	113
3-5 -vuotiaat	282	295	105
esioppilaat **)	98	112	114
Henkilöstö nimikkeittäin (lkm)			
varhaiskasvatuksen opettajat	26	29,5	113
varhaiskasvatuksen sosionomit	8	6,5	81
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat (<i>joista 3 kiertävää sijais- ta</i>)	50	60	120
varhaiskasvatuksen erityisopett.	5	5	100
muut (<i>pk-johtajat, pphoitajat, vto:t, pk-työntekijät, palv.koord., hanketyöntekijät, vk-päällikkö</i>)	32	35	109
Henkilötyövuodet	121	34,82	28,8
Tilat m ²	10988	10988	100